

Ab 1921

1.

Mit végzett eddig
a
Zsidó Nemzeti Alap?

Kiadja a Zsidó Nemzeti Alap magyarországi irodája
Budapest, Király-utca 36.

1925. 7. 29

A Zs. N. A. feladata, hogy földet vásároljon Palesztinában, amely a zsidó nép elidegeníthetetlen tulajdonát képezze.

Ezt a célt a háboru előreláthatólag kedvező irányban fogja módosítani, amennyiben remélhetőleg a zsidó állam megalakulása a földszerzés nehézségein lényegesen könnyíteni fog; ekkor azonban a Zs. N. A. sokkal súlyosabb feladatok előtt fog állani, mert az ország gazdasági újjászervezésének kemény munkája nagyrészt reá fog hárulni.

E munka sikerének előmozdítása a magyarországi zsidóság elsődü kötelessége. A Zs. N. A. eddigi teljesítményének következő bemutatása szolgáljon ösztönzésül a nemzeti kötelesség lelkiismeretes teljesítésére.

A Zsidó Nemzeti Alap gyarmatosító munkája.

A Zs. N. A.-ot 1901. végén alapították és 1915-ben már $5\frac{1}{2}$ millió frank ($5\frac{1}{4}$ millió korona) vagyona volt. Az utolsó békeévben, 1913-ban egy millió frankra szaporodtak bevételei. És habár a világháboru a legfontosabb bevételi forrásait: Oroszországot és Galiciát szörnyen megviselte, még is sikerült a Zs. N. A.-nak, a többi országokban folytatott fokozottabb munkával, 1914-ben 735.609 fr., 1915-ben pedig 628,986 fr. évi bevételt elérni.

A.) A Zs. N. A. munkája Palesztinában.

A mezőgazdaság fejlesztése. A Jaffa-Jeruzsálem vasut mentén két birtoka van a Zs. N. A.-nak, Hulda és Ben Semen, amely utóbbira a Herzl erdőt ültették. Ezekbe a birtokokba kbl. 1 millió fr-ot fektetett be a Zs N. A.

Ott a hol a Jordán kiömlik a Tiberias tóból van a Zs. N. A. másik két birtoka: Kinereth és Daganiah. Az elsőt a Palesztina földfejlesztő-társaság (PLC) bérlí és egy munkásszövetkezet műveli meg, míg Daganiahban a gazdálkodás közvetlenül egy munkásszövetkezet által történik. *Kinerethen egy kertészeti iskola* is van, amely a zsidó leányokat a mező- és kertgazdaságra neveli és tanítja.

Izreel termékeny síkságán, a Haifa-Damaskus vasutvonal mentén van a Zs. N. A. Merchavjah nevű birtoka, amelyen szintén egy szövetkezet gazdálkodik. A szövetkezet szomszédságában egy kézműves kolóniát alapítottak, amelynek berendezésére a Zs. N. A. a Wolfsohn alapból 12.500 fr-ot kölcsönzött.

Judea déli részén Beer Toviah kolóniában is van egy birtoka a Zs. N. A.-nak, ezt a Kanadai Cionista Egyesület-ről nevezte el és egy szövetkezetnek adta bérbe. Chederah kolóniában van a Zs.N. A. Gan Samuel nevű narancs és eszrógkertje, amelyhez most olajfákat is ültettek. Ezt egy ültetvényes szövetkezet gondozza.

A Kinereth kolónia fejlesztésére és más földbirtok megszerzésére 300.000 fr-ot adott kölcsön a Zs. N. A. a Palesztina földfejlesztő-társaságnak. A zsidó Palesztina Banknak (A. P. C.) pedig 240.000 frankot kölcsönzött a Zs. N. A., hogy ezt gyarmatoknak egyetemleges felelősség mellett kikölcsönözze.

Petach-Tikwahban és Hederahban 50.000 fr. összértékben egy-egy otthont épített a Zs. N. A. nőtlen munkások részére. Épített még ezenkívül a

Wolfsohn és Halperin alpból munkásházakat Petach-Tikwah, Rison-le-Cion, Rechoboth és Ness Zionah nevű gyarmatokban.

Jemeni zsidók részére, akik tudvalevőleg igen fontosak a zsidó gyarmatosítás fejlődésének szempontjából eddig kbl. 200.000 fr. értékben épített a Zs. N. A. házakat. Ezeket a munkásházakat csoportokban építették, igypl. Nachliel-t Hederah mellett, Machneh-Jehuda-t Petach-Tikwah mellett, Nachlath Jehudat Rison-le-Cion mellett, Somreh-Toraht Rechoboth mellett, Mosaw-Kahane-t Ben-Semen mellett stb. A jemeni zsidók szociális és hygienikus viszonyainak javítására eddig 6000 fr.-ot fordított a Zs. N. A.

Az *Odesszai Bizottságnak* 20.000 fr-t kölcsönzött a Zs. N. A. az Én-Gánim (Petach-Tikwah mellett) munkásgyarmat alapítására; 30.000 fr-ot pedig Nachlath-Jehuda alapítására (Rischon-le-Cion mellett.)

A már említett kinerethi leány kertészeti iskola céljaira 6000 fr-t adott a Zs. N. A. A palesztinai kulturmunkára alapított Petach-tikwahi földmives iskolát a Zs. N. A. évi 1000 frankkal szubvencionálja.

Városi telepek támogatása. A Zs. N. A. 300.000 fr. kölcsönrel, amelyet az A. P. C.-nek adott, lehetővé tette, hogy a jól ismert városrészeket mint Tel Awiw és Nachlath Benjamin-t Jaffában, Herzliaht pedig Haifában felépíthették. Ezek a városrészek mindinkább fejlődnek és ma már több millió értéket képviselnek.

A Bezael iparművészeti iskolának Jeruzsálemben két monumentális épületet bocsátott rendelkezésére a Zs. N. A. 130.000 frank értékben. A Bezael iskola célja, hogy Palesztina szegény zsidóit iparművészeti házimunkára nevelje és részükre új kereseti forrásokat teremtsen. Tel-Awiwben a héber gymnáziumnak telket és hajlékot adott a Zs. N. A. több mint 200.000 frank értékben. A zsidó Technikum részére 100.000

fr-ot érő telket adott a Zs. N. A. Haifában a jaffai zsidó kórház részére adott telek értéke 20.000 fr. A jeruzsálemi egészségügyi hivatalt 6000 frankkal támogatta a Zs. N. A.

A háboru alatt a Zs. N. A. farmjai Palesztina városai és kolóniái zsidó lakosságának rendelkezésére bocsátották gabonakészletüket, ami által a szükségét szenvedő népnek nagy szolgálatot tettek. Mocsaras talajok lecsapolásával, utak és munkásházak építésével és egyéb szükségmunkával sok zsidó munkásnak adott munkaalkalmat a Zs. N. A. és így elkerülhetővé tette számukra a kivándorlást.

B.) Adományok a Zs. N. A. részére.

Perselyek. A Zs. N. A. központi irodája izléses formájú perselyeket bocsát díjmentesen az adakozni és gyűjteni akarók rendelkezésére. A persely birtokosának csak az a kötelessége, hogy minél sűrűbben dobja bele filléreit és adandó alkalmakkor gyűjtsön belé ismerősei körében. A persely maga a Zs. N. A. tulajdona marad s évenként kétszer kiürítendő.

Olajfaadomány. Ennek az intézménynek áldásos célját az előzőkből kivehattük. Ha valaki 10 koronát adományoz — annyiba kerül egy fa ültetése és gondozása — az saját vagy más nevére egy olajfát ültethet Palesztinában. 100 fa kertet, 1000 fa ligetet képez. Gyermekek születésénél, Bar Micva ünnepeknél, kedveseink halálozási évfordulójánál, eljegyzéseknél stb. szokás olajfákat ültetni. Minden adományról szép diplomát ad a Zs. N. A. országos irodája.

Aranykönyv. Mindenki, aki 400 koronát adományoz — részletekben is — az saját nevét vagy az általa kívánt más nevet is bevezetheti a Zs.N.A. központi irodájában őrzött fényes kiállítású *Aranykönyvbe*. A

bevezetett művészi kivitelű, zsidó motívumokkal ellátott diplomát kap. Kedveseink nevének megőrkítésére akár örömben, akár bánatban az aranykönyvi bevezetés a legszebb eszköz.

Sürgönymegváltás. A Zs. N. A. központi irodája művészi táviratblankettákat bocsátott ki, amelyeket gratulációnál, részvétkifejezésnél stb. használnak. Sürgönyalakba hajtva, 20 filléres bélyeggel ellátva adjuk fel, akár egy levelet. Áruk 80 fillér. Az iroda díjmentesen bocsát ilyen sürgönylapokat jegyespárok stb. rendelkezésére, amelyek minden eljegyzési kártya illetve esküvőre szóló meghívóhoz csatolva küldendők el a rokonoknak és az ismerősöknek.

Képeslapok. Egész sorozat művészi képeslapot adott ki a Zs. N. A. amelyek nagyjainkat, híres zsidótárgyu képek művészi reprodukcióit, továbbá szép részleteket Palesztinából ábrázolnak. A tiszta jövedelem a Zs. N. A.-é.

Zs. N. A. bélyegek. A Zs. N. A.-nak különféle bélyegjei vannak forgalomban. Az egyik fajta mirtuslombtól és sugárkévtől övedzett Mogen Dávidot ábrázol kék-fehér (zsidó nemzetszin) alapon, közepén héberül: Ción. Ennek 2 fillér az ára. Egy másik fajta az u. n. Herzl bélyeg: a próféta szemü Herzl a baseli Rajna hidon, háttérben a vándor zsidó munkáscsoportok utban a felkelő naptól bearanyozott őshaza, Palesztina felé. E bélyeg darabja 5 fillér. Vannak azonkívül igen szép kivitelű egyéb bélyegek, amelyek vagy valamelyik szép palesztinai tájképet vagy valamelyik nevesebb cionista személyiség arcképét ábrázolják. Ezeknek az ára különböző. Ha minden levélünkre és képes levelezőlapunkra Zs. N. A. bélyeget ragasztunk, ez nemcsak az önmegadóztatásnak a legegyszerűbb módja, hanem igen hatásos agitációs eszköz.

Gyűjtő-ivek.

Nagyobb összejöveteleknél, esküvőkön rendezendő gyűjtésekre a Zs. N. A. külön gyűjtőivekkel szolgál. Ezeken az iveken rajta van a Zs. N. A. céljainak rövid ismertetése is

Általános adományok: Ezek képezik a Zs. N. A. főjövendelmét. Gyakran igen csekély összegek, amiket földhöz ragadt szegény zsidók megható lelkesedéssel áldóznak a Zs. N. A.-ra. De nagyobb adományok is igen gyakoriak. A háboruban már többször fordult elő, hogy több ezer koronás adományokkal keresték fel a Zs. N. A.-ot, sőt Ausztriában nemrég 250.000 koronát adományozott egy lelkes zsidó nő.

Az adakozásra alkalmul szolgálnak: örvendetes események, zsidó ünnepek, öröm és gyásznapok (chanuka, purim, tisobeov). Zsidó hitközségek és egyesületek évenkénti összegeket szavaznak meg a Zs. N. A. részére és a templombeli Tórához való szolításkor is mind gyakrabban adományoznak a Zs. N. A.-ra. Szokás végrendeletileg is hagyományozni a Zs. N. A.-nak.

Önmegadóztatás. Az adományozásnak ez a módja ősi tradíció alapszik, abban áll, hogy minden hónap vagy más időpont elején fix összeget adományozunk a Zs. N. A.-ra.

Földadomány. A földadomány lehetővé teszi minden zsidónak, hogy csekély 50 koronáért egy darab földet (1 Dunamot $\frac{1}{10}$ ha) szerezzen magának a Szentföldön. A földadományokból vásárolt földekre különösen a háboruban elszegényedett és a földművelésben jártas családokat fognak telepíteni. A földadomány Magyarországon is igen népszerű, a harc-téren elesettek emlékeinek megőrkítésére szokták különösen ezt az adományformát használni. 100 Du-

nam-5000 korona adományozása révén keletkezik a Nachlah birtok, amely egy egész család letelepitésére elegendő. Nachlah adományokat leginkább testületek és jobbmodu hitfelek szoktak adni.

Uttörő-Alap. Hogy az új telepesek elhelyezkedése minél simább és nyugodtabb lefolyásulegyen a XI. bécsi cionista kongresszus egy Uttörő-alap létesítését határozta el. Ennek az alapnak az a rendeltetése, hogy kezdő telepesek pénzsükségleteit kölcsön útján fedezze.

Az Uttörő-alap iránt főleg munkás és iparoskörökben nyilvánult élénk érdeklődés.

Munkásház-alapítvány. 2000 fr-ért egy szegény munkáscsaládnak való hajlékot lehet felépíteni.

Testületek és jómódu magánosok jóvoltából eddig egész munkásházcsoportok keletkeztek. Minden ház homlokzatán ott diszeleg az alapítványozó neve, jeléül a testvéri érdeklődésnek a szentföldi telepítés iránt.

Jahrzeit-alapítvány. Ha valaki valamely kedves halottjának emlékét meg akarja örökíteni, annak a Zs. N. A. igen kedvező alapítvány formát ajánl.

A Jahrzeit-alapítvány ugyanis úgy szól, hogy a Zs. N. A. 500 korona adományozása után a megörökítendő nevére 70 éven át évenként a halálozási nap fordulóján egy olajfát ültet és emlékének az illető ország hivatalos cionista lapjában áldoz. Ezt az alapítványformát a Zs. N. A. a háboru alatt honosította meg és mindenhol igen népszerű.

Életbiztosítás. A Zs. N. A. működése a zsidó nyomor megszüntetésére irányul, így nem csoda, hogy nagy tömegekben vannak lelkes zsidó emberek, kik életbiztosításukat is a Zs. N. A. magasztos céljaira fordítják.

Sok ember van, aki attól tart, hogy életbiztosításának előnyeit nem bírja majd élvezni, vagy a biztosítási összeg hovafoordítása dögában

vannak bizonyos aggályai: ezeknek a fenséges zsidó célukat szolgáló Zs. N. A. kapóra jön. Az ilyen természetű életbiztosítás nagyon népszerű, formáiról az iroda szívesen szolgál felvilágosítással.

Ezt végezte eddig a Zs. N. A. Nem sok ugyan, de már ez a reményteljes kezdet is bőven elegendő arra, hogy a sok helyen még most is hangoztatott tévhitet, mintha Palesztina földje nem volna alkalmas nagyobb szerű telepítésre, teljesen megdöntse. Kiderült, hogy a zsidó nép mindenféle súlyos akadályt leküzdve a legnagyobb odaadással képes a földműveléssel foglalkozni, különösen mikor arról van szó, hogy hazát építsen fel magának azon a földön, amelyhez immár két évezredes reményei fűződnek. Erecz Izraelre a zsidóknak historiai joguk van, annak megszerzéséhez és kiépítéséhez a lehető legnagyobb gazdasági de főleg kulturális érdekek fűződnek. A szentföldi telepítés csak 1908 óta folyik nagyobb lendülettel s már egy virágzó zsidó nemzeti kultúra pompás kifejlődését eredményezte. E nemzeti kultúra mindennütt érezteti éltető hatását, ahol a zsidóság nemzeti öntudatra ébredt. *Aki tehát azt akarja, hogy a zsidóság és a zsidó kultúra megmaradjon és aki hisz még a zsidóság életképességében: szóval aki igazán zsidó, az támogassa a Zsidó Nemzeti Alapot!*

A Zs. N. A. magyarországi irodája Budapesten, VI., Király-utca 36. alatt van. A pénzforgalmat a postatakarékpénztárnál lévő 17762. számú chequeszámlája útján bonyolítja le; a befolyt pénzekről a Zs. N. A. magyarországi irodája minden héten kimutatást közöl hivatalos lapjában, a Zsidó Szemlében. Azonkívül beszámol működéséről minden hónapban a Hágában működő központi irodának is. A pénzkezelés tehát nyilvános és mintaszerű. H. M.

Zs. N. A. irodalom.

A palesztinai telepítés kérdése és annak megoldása körül immár egy tekintélyes irodalom keletkezett.

A következő művek a legszükségesebb tudnivalókat tartalmazzák és irodánkban is kaphatók.

1) Professor F. Oppenheimer: Gemeineigentum und Privateigentum an Grund und Boden (Nationalfonds-Bibliothek Nr. 1. ára K. —.80

2) Adolf Böhm: Der Jüdische Nationalfonds. (Nationalfonds-Bibliothek,) Nr. 2. ára K. 3.—

3) Jacob Oettinger: Methoden und Kapitalbedarf jüdischer Kolonisation in Palestina (Nationalfonds-Bibl.) Nr. 3. ára K. 5.—

4) Herzl Tivadar: (Altneuland) Ősi föld ujhon, (magyarul) ára K. 4.50

5) Dr. Eliás Auerbach: A zsidó Palesztina, Makka-bea-könyvtár 2. sz. ára K. 1.—

6) Erez Israel: a Zs. N. A. központjának tudományos közleményei, igen érdekes és változatos tartalommal eddig 2. sz. ára K. 3.—

2012 AUG 09.

